

Motion till riksdagen

1989/90:Fi21

av Gunnar Björk m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:65 om statliga lån till Göteborgs och Malmö kommuner

Propositionens förslag

I propositionen föreslås att Göteborgs och Malmö kommuner ges lån av staten med 900 milj. kr. resp. 600 milj. kr. Lånen föreslås ges till förmånlig statslåneränta. Under de tre första åren av lånens löptid skall kommunerna dessutom kunna beviljas räntefrihet under förutsättning att vissa villkor uppfylls. Dessa villkor är formulerade på följande sätt: "Som villkor bör gälla att kommunerna allmänt för en sådan politik att deras ekonomiska ställning stärks och vidtar åtgärder som gör det troligt att man inom treårsperioden kommer att uppnå en varaktig ekonomisk balans."

Som skäl för att medge dessa förmånliga lån anger propositionen att storstädernas ekonomiska ställning försämrats under senare år. Man säger vidare att storstädernas specifika karaktär medför merkostnader. Sådana merkostnader anges vara särskilda krav beträffande utbud och service samt att den sociala strukturen medför ökad efterfrågan på kommunal service.

Våra överväganden

Storstäderna har, enligt vår uppfattning, en särpräglad situation bland Sveriges kommuner. Detta innefattar bl.a. ökade kostnader för bl.a. utbud och service, social struktur – men också miljöproblem utöver genomsnittet vilket inte nämns i propositionen. Storstäderna har emellertid också en skattekraft/invånare som är högre än i flertalet mindre kommuner.

Den genomsnittliga kommunala utdebiteringen under 1990 är 31,16 kr. per beskattningsbar hundralapp. Såväl Göteborgs som Malmö kommun kommer för 1990 att ha en skattesats som understiger den genomsnittliga i riket.

Göteborg och Malmö ingår dessutom inte i något landstingsområde. Det medför att dessa inte erlägger landstingskommunal skatteutjämningsavgift.

Det som i propositionen anges som villkor för att regeringen skall kunna bevilja räntefrihet är enligt vår uppfattning mycket allmänt hållt. Vi räknar därför med att, vid bifall till propositionens förslag, räntefrihet *kommer* att utgå. Den subvention som detta, tillsammans med den förmånliga räntesatsen, utgör torde också vara ett huvudsyfte med propositionens förslag. Detta eftersom vare sig Göteborgs eller Malmö kommun torde ha svårigheter att skaffa lån på den privata marknaden till marknadsmässiga villkor.

Idag föreligger skillnader mellan kommunernas utdebitering på så mycket som 6,79 kr. per beskattningsbar hundralapp. Centern vill införa ett effektivare kommunalt skatteutjämningsystem. Detta system skall omfatta samtliga kommuner i riket. I ett sådant system skulle man automatiskt komma tillrätta med obalanser mellan kommunerna som beror på faktorer som dessa inte kan påverka – skattekraft, åldersstruktur, geografiska förhållanden. Med vårt system onödiggörs således förslag av den typ som propositionen innebär.

Det nu liggande förslaget i propositionen skulle enligt vår uppfattning strida mot principerna för vår syn på skatteutjämningsystemet. Det skulle också innebära att de bägge kommunerna gynnas av staten i jämförelse med övriga kommuner. Ett flertal mindre kommuner har också kunnat notera att deras "ekonomiska ställning försämrats under senare år" och att deras "specifika karaktär medför merkostnader". Vi kan därför inte tillstyrka propositionens förslag.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen avslår proposition 1989/90:65.

Stockholm den 31 januari 1990

Gunnar Björk (c)

Ivar Franzén (c)

Rolf Kenneryd (c)

Martin Olsson (c)

Larz Johansson (c)

Görel Thurdin (c)

Gunilla André (c)

Håkan Hansson (c)

Per-Ola Eriksson (c)